

Miljö

Toatömning

Sedan 2015 råder ett förbud mot att släppa ut toalettavfall från fritidsbåtar i hav, sjöar och inre vattendrag. Förbudet gäller alla fritidsbåtar, förutom de som är k-märkta. Hela Sveriges sjöterritorium omfattas.

Se <http://www.transportstyrelsen.se/toa>

Dags att sanera båtbottnen?

Det kan finnas flera orsaker till att sanera båtbottnen. Det kan bland annat handla om att färgskiktet på båten har börjat krackelera, att du har köpt en ny båt men inte vet vad som finns på skrovet eller att du har gjort en mätning på båten och behöver sanera skrovet för att leva upp till kommunens krav.

Båtägare har under många år sanerat sina båtskrov för att ta bort gamla färglager och förse båten med en ny bottenfärg och på så vis en fin, slät yta. På senare tid har båtägare tvingats sanera sina båtskrov på grund av kommunala krav. Det handlar främst om när båten har påvisats höga tennhalter, vilket indikerar förekomst av TBT, eller höga kopparhalter, vilket indikerar förekomst av biocidfärg. TBT har varit förbjudet på fritidsbåtar sedan 1989 i Sverige och biocidfärger är inte godkända i insjöar och norr om Örskär.

Lämpliga saneringsmetoder

I september 2021 släppte Transportstyrelsen, inom ramen för [Skrovmålet](#), en efterlängtd [rekommendation om hur en båt ska saneras från otillåten båtbottnfärg \(TSS 2021-3499\)](#). I rekommendationen beskrivs bakgrunden till varför vi exempelvis behöver ta bort TBT, ansvar och avfallshantering, vilka saneringsmetoder som är lämpliga samt en lathund för respektive metod. De saneringsmetoder som bedöms som lämpliga är:

- slipning
- torrskrapning
- blästring med sand eller kolsyra
- gelbehandling med skrapa

Dessa metoder bedöms som lämpliga under förutsättning att människor och miljön skyddas genom:

- marken under båten täcks
- vind- och regnskyddad miljö skapas runt båten
- miljö med undertryck skapas vid blästring
- personlig skyddsutrustning används
- färgdamm, färgrester, blästermedia, gel och annat material som kommit i kontakt med färgrester och damm samlas upp och hanteras som farligt avfall
- farligt avfall hanteras på rätt sätt och lämnas till godkänd avfallsmottagare
- människor och djur i omgivningen skyddas

De saneringsmetoder som inte rekommenderas är vacuumblästring, laserablation och gelbehandling med högtryckstvätt.

Rekommendationerna baseras på studien [Bestämning av biocidspridning vid sanering av bottenfärg från fritidsbåtar](#) utförd av RISE (Research Institutes of Sweden AB). I denna studie kommer RISE till slutsatsen, om riskminimerande åtgärder vidtas på korrekt sätt, att 98 procent av färgdamm och färgpartiklar kan samlas in och omhändertas. Spridning på under 2 procent kan förekomma, och största orsaken till detta är den mänskliga faktorn vid städning och bortforsling av avfallet.

En mer utförlig beskrivning om respektive saneringsmetod, som stämmer överens med lathunden till rekommendationen, finns på batmiljo.se. Klicka på länken nedan för att komma direkt till önskad metod.

- [Blästring](#)
- [Skrapning \(torrskrapning och med gelbehandling/färgborttagningsmedel\)](#)
- [Slipning](#)

Tillämpa försiktighetsprincipen

Om du inte vet vilken båtbottnfärg som finns på skrovet när du ska sanera, tillämpa försiktighetsprincipen. Det innebär att alltid ta det säkra före det osäkra. Se till att täcka ordentligt med presenning som är helt tät och använd rätt skyddsutrustning. De partiklar som bildas vid en sanering är varken bra för din egen hälsa eller miljön.

Avfallet som bildas är farligt avfall

Oavsett om du blästrar, skrapar eller slipar bort gammal båtbottnfärg ska avfallet som bildas hanteras som farligt avfall. Detta gäller även skyddsutrustning och presenning. Det farliga avfallet ska lämnas till närmsta återvinningscentral.

Tänk på miljön efter att du har sanerat skrovet

Efter att skrovet är sanerat, fundera på vad du behöver för skydd. Ligger båten i en insjö eller norr om Örskär räcker det gott och väl med en epoxi eller epoxiprimer som skydd mot vatteninträngning och plastpest. Ligger i båten i Östersjön kan det också räcka med epoxi om du har tillgång till alternativa metoder i din närhet, exempelvis en borsttvätt. [Hitta din närmsta borsttvätt här!](#)

Ligger båten på västkusten kan det behövas en biocidinhållande båtbottnfärg för att hålla havstulpanerna borta. Men tänk på att du inte behöver måla skrovet varje säsong utan att det ofta räcker med att bättringsmåla båten på särskilt utsatta ytor, exempelvis längs vattenlinjen. Det gynnar både plånboken och miljön!

Observera även att en aluminiumbåt inte ska målas med en kopparbaserad färg direkt på skrovet eftersom det kan leda till korrosion.

Säkerhet

<https://svenskasjo.se/brand>

<https://alandia.fi/sv/artikel/vinter-el-ar-en-brandrisk/>

<https://www.brandskyddsforeningen.se/brandsakerhet-i-hemmet/fritid/fritidsbatar/>

Elsakerhet-i...-Smab
atshamnar..pdf

Protokoll elbesiktning Granudden 2022

Egenkontroll av din båt

<https://batunionen.se/wp-content/uploads/2017/12/Egenkontroll-av-fritidsbat-broschyr-2019.pdf>

<https://batunionen.se/wp-content/uploads/2020/01/egenkontroll-batklubb-1-2016.docx>

Svenska Båtunionens ställningstaganden om sjösäkerhet

- Alla båtar som färdas på sjön ska ha ordning och reda ombord.
- Den som kör båt ska visa hänsyn mot andra båtar, människor, djur och miljö.
- Flytväst ska finnas ombord på alla båtar i tillräckligt antal och i rätt storlek för dem som finns ombord.
- Sjösäkerhet är ett viktigt område i Svenska Båtunionens verksamhet.
- Arbetet med sjösäkerhetsfrågor utförs av [Sjösäkerhetskommittén](#).

Läs mer om våra ståndpunkter i [Svenska Båtunionen tycker](#).